

Transport otkrivke i korisne supstance na površinskim kopovima predstavlja najvažniji i najsloženiji proces u tehnologiji površinskog otkopavanja. Od njegove organizacije u najvećoj meri zavisi kapacitet mašina na otkopavanju i odlaganju, produktivnost otkopavanja i troškovi proizvodnje rudne supstance. Osnovna namena transporta na površinskim kopovima je premeštanje otkrivke i korisne supstance od radnog čela bagera do mesta istovara. Transport na površinskim otkopima ima svoje specifičnosti, koje su uglavnom sledeće: – relativno kratka rastojanja transporta koja po pravilu ne prelaze 10 km, – radilišta na otkopavanju i odlaganju menjaju svoj položaj u prostoru i po vremenu te je nužno poprečno pomeranje transportnih komunikacija, – u pitanju su i veliki usponi radi izvoza rudne mase na površinu, – radi boljeg korišćenja mehanizacije na otkopavanju i sredstava transporta neophodno je uzajamno usaglašavanje parametara rudarsko-transportne opreme itd. Transport na površinskim kopovima se odvija po utvrđenom ciklusu čija dužina trajanja zavisi od vremena utovara, kretanja punog i praznog transportnog sredstva, istovara, manevrisanja i zastoja u transportu. Sve ove operacije se vrše sa prekidima ili bez prekida tj. kontinualno, te po načinu dejstva transport na površinskim otkopima možemo podeliti na: – transport sa prekidnim dejstvom u koje spada: teleznički transport sa lokomotivskom vučom, automobilski i traktorski, skreperski itd. – transport bez prekida (kontinualni transport) u koje spada: transport tračnim transporterima, hidraulični, teleznički sa beskrajnim ujetom i sl. I – kombinovani transport koji predstavlja kombinaciju nekih vidova transporta iz prve dve grupe, kao npr.: automobilski i tračni, teleznički i automobilski i sl. Izbor vrste transporta za konkretnе uslove površinskog otkopa utvrđuje se na osnovu elemenata zaledanja rudne supstance, karaktera, oblika i veličine ležišta, roka eksploatacije, količine materijala odnosno tereta koji treba prevoziti u određenom periodu vremena, dužine nagiba transportnih puteva, načina otkopavanja i deponovanja jalovine, načina prijema rudne supstance, klimatskih i drugih uslova i sl. U vezi sa ovim kod izbora transportnog sredstva treba poznavati između ostalog i sledeće elemente: – vrstu i fizičko-hemiske kao i mehaničke osobine materijala koji treba transportovati (ležina materijala u rastresitom stanju, krtost, veličina komada, temperatura i dr.), – način utovara i istovara, – radnu sredinu u kojoj će transportna sredstva raditi (zaprašenost, temperaturne promene, vlažnost, klimu itd.), – gabarite objekata ili mehanizacije gde se vrši utovar, odnosno istovar ili prolaz transportnih sredstava,

– kapacitet i način rada mehanizacije koja vrši utovar, kao i tehnologiju otkopavanja i odlaganja. – smer i transportne distance itd. U tabeli 1 prikazana je klasifikacija uticajnih faktora na izbor vrste transporta

Tabela 1. Klasifikacija uticajnih faktora na izbor vrste transporta

Izabrana vrsta i sredstava transporta na površinskom kopu treba da osiguraju siguran prevoz zadatih količina materijala, neprekidan rad, što manje teškoća u pogonu, sigurnost, bezbednost zaposlenih i nesmetani rad osnovne i pomoćne mehanizacije kao i najveću moguću ekonomičnost. Na savremenim površinskim otkopima pretežno se primenjuju tri vrste transporta: – teleznički (šinski), – automobilski i – tračni. Pored nabrojanih reči se primenjuju traktorski, transport tčarama, hidraulični, a vrlo retko i neke druge vrste transporta.

----- OSTAKTAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE PREUZETI NA SAJTU. -----

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com